

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la

TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Studiulu in viétia.

Nu totdeun'a studentii, cari promitu multu pana când sunt in scóla, sunt si cei mai distinsi ómeni, dupa ce intra in viétia.

Se intempla adeca, cà unii dintre acesti'a intrand in viétia se negliga; ér altii, cari in scóla erau studenti mai mediocri, intrand in viétia, prin studiu continuu, prin observare si prin cugetare, — se desvólta, si-si pórtá afacerile, cum se cuvine.

Faptulu acest'a si-are si elu caus'a si cauzele sale.

Studiulu si cunoscintiele spirituale sunt unu capitalu, si cá atare si acestu capitalu intru tóte este supusu legiloru, dupa cari se inmultiesce, si dupa cari fructifica capitalulu materialu; ér acest'a, daca nu se inmultiesce, si respective nu fructifica, scade si-si perde totu mai multu din valóre, pana când mai pre urma nu i-se mai semte puterea.

Unu preotu, seau unu invetiatoriu teneru, intra in viétia cu unu anumitu capitalu spiritualu, cascigatu prin studiulu din scóla. Acestu capitalu se perde pre nesemtíte, daca nu se inmultiesce, si daca nu se valoréza prin o lucrare continua si neobosita in cadrulu oficiului, ce-lu pórtá preotulu, seau invetiatoriulu. Cu intrarea in viétia preotulu si invetiatoriulu teneru, trebuie se-si indrepteze deci atentiunea in doue directiuni si anume: a-si inmultí capitalulu spiritualu prin studiu din carte si din viétia, si apoi a-lu valorá si a-lu pune in servitiulu oficiului seu, si respective alu obscei crescinesci.

Vorbind de asta data numai despre studiulu din carte, — nu dicem nimicu nou, daca amintim aici, cà ori ce sciintia inaintéza, si cà teologulu si preotulu este numai atunci in curatu cu cestiunile, cari privescu cunoscintiele lui speciale teologice, daca nu-i remane necunoscuta si nestudiata nici un'a din càrtile noué, din càrtile bune, cari aparu in acésta specialitate. Astfelu prim'a recerintia a studiului este :

1. Studiulu trebuie se fia continuu si nentreptu, ceea ce se reasuma, si se realizéza prin aceea,

cà o singura di se nu tréca, si se nu remana, in carea se nu fi invetiát cev'a, in carea se nu fi adaosu nimicu capitalulu nostru spiritualu.

2. Totu omulu se trudesce a-si, cascigá prin lucru aceea, de ce are trebuintia. Tienend contu de acésta recerintia, este naturalu, cà preotulu, si invetiatoriulu se studieze, si se-si cascige cunoscintiele, de cari are densulu trebuintia. Aceste cunoscintie sunt de doue feluiri, unele se referu la cultur'a universalá a omulu, ér altele privescu cualificatiunea specialá teologica, si respective specialá pedagogica. Ori cât de tenera este astadi literatur'a nóstra romana este faptu, cà astadi atât in ceea ce privescu cunoscintiele speciale, teologice si pedagogice, cât si in ceea ce privescu cunoscintiele apartinetórie culturai universale, aparu in limb'a romana càrti bune, càrti din care póte invetiá omulu; carele vrea se invetie. Càrtile edate de profesorii de teologia dela universitatea din Cernautiu, si unele aparute in Bucuresci in materia teologica, apoi càrtile edate de profesorulu Ioan Popescu din Sibiiu si Dr. Petru Piposiu din Aradu in materia pedagogica; apoi càrtile ce-le eda academi'a romana de sciintie; scrierile classice ale lui Vasile Alecsandri, Negruzi, Eminescu, Odobescu, Hajdau Maiorescu, etc. istori'a romaniloru, edata de veteranelu publicistu Georgiu Baritiu, istori'a romaniloru de Xenopolu si alte multe càrti bune, referitórie la cultur'a universalá, aparute in timpulu din urma, sunt tot atátea opuri de valóre, cari pota rivalisá cu succesu cu literatur'a ori càrui poporu din apusulu Europei. Am amintit aici anume aceste opuri, cá se putem trece la a trei'a recerintia a studiului, si anume, se putem vorbí despre

3. Gustulu in studiu, carele se reasuma: intru a scí se alegemu ceea ce cetim. In punctulu acest'a amintim, ca numai acelu studiu este de valóre pentru omulu, carele studiiéza, daca in desvoltarea s'a intelectuala, in sum'a cunoscintieloru, cât si in dispusetiunea gandirei lu-conducu la aceea inaltime, in carea trebuie se-se gasésca omulu de cultura. Prin

desvoltarea gustului in studiu omulu ajunge stadiulu, in carele totdeun'a póte distinge si alege intre cartea, care merita a fi cetita si intre ideile, pre cari este bine si neaperatu, de trebuintia a ni le insusi si cascigá, si intre asia numitele scrieri tendentióse, cari vedu lumin'a dilei si póta greutatea tipariului, nu-mai pentru cá se ajunga unu succesu trecetoriu momentanu.

4. Studiulu trebuie se conduca pre omu la independentia, la autonomi'a s'a individuala in cugutare si actiune, pentru cá numai acelu capu este unu capu luminatu, independentu si autonomu in cugutare, si actiune, care se pronuncia in tóte afacerile, cari lu-privescu cu propriile sale idei. Studentulu reu si nesiguru de ceea ce scie, seau nu scie, consulta tóte càrtile, si napastuiesce cu intrebari si cu deslusiri pre toti colegii sei pentru a face o tema, pre carea i-o a datu profesorulu, cá se o lucre liberu, si respective conform cunoscintieloru si ideiloru, pre cari trebuie se le posiéda; si unu studentu reu remane pentru tóta viéti'a omulu, carele pentru a face d. e. o cuventare consulta tóte càrtile si autorii de cuventári. O astfelu de cuventare póte se fie succésa si nimerita, daca este bine compilata, si póte se fie rea, daca este reu compilata. Autoriulu insusi nici odata singuru de sine nu póte scí daca este buna s'au rea, in faci'a lumii inse trece totdeun'a de ceea ce este, de unu siru de idei ale altor'a si nu ale nóstre proprii; ér caus'a acestei regretabile stári este lips'a de independentia si autonomia in studiu, in cugetare si in actiune.

Ne oprimu aici, si privindu asupr'a preotiloru si invetiatoriloru nostri constatám, cá in ceea ce privesce studiulu, astadi se studiiéza multu mai multu, decât mai nainte. In cas'a fie-carui preotu si invetiatoriu cu iubire de chiamarea s'a, aflám câte o mica biblioteca, câte unulu, seau dóue jurnale si câte unu jurnal, seau fóia periodica.

Cu tóte acestea gandindu asupr'a aastei cestiuni noi credem, cá s'ar poté face multu mai mult. Adeverulu este inse, cá cartile de valóre scrise in limb'a romana sunt scumpe, pré scumpe, chiar pentru preoti si invetiatori; dar si acésta scumpete si-are caus'a s'a, deórece fie-care autoru, cand eda o carte, in carea depune rezultatele studiului vietii sale voiesce, cá celu putienu se i se acopere spesele tipariului; dar nepotendu la noi autorii de càrti pana acum celu putienu se conteze la unu numeru mai mare de cumperatori si cetitori este constrensu a-i ficsá unu pretiu mai mare. Inmultindu-se inse cetitorii, se voru ieftiní si càrtile bune.

Unu cascigu insemnatu, si unu meritu nedisputabilu alu venerabililoru barbati, cari au lucratu pre acestu terenu este, cá astadi avemu si noi o literntura, carea dilnicu devine mai bogata si mai de valóre.

Se invetiám deci, si se pretiuimu ceea ce este

alu nostru, si acésta bogatie spirituala va deveni tot mai mare, si mai veduata, ér noi printrens'a, prin studiulu nostru tot mai puternici.

Predica pentru Duminec'a 25 dupa Rusalii.

„Se iubesci pre Domnulu, Dumnedieulu teu, din tóta inim'a ta, din tot sufletulu teu. din tóta puterea ta, din tot cugetulu teu si pre aprópele teu ca insuti pre tine.“ — Luc'a 10, 27.

Iubitoru Crestini!

Menirea omului este — dupa cum ne spune crestinismulu — „a fi deseversitu, precum Parintele nostru din ceriuri deseversitu este.“ (Mateiu c. 5, v. 48.) Prin urmare credinti'a tare si neclatita, la carea ne indrépta mintea si ne conduce descoperirea lui Isus, e bas'a a tóta cultur'a adeverata umana. „Cáci celu ce voesce se vina la Ddieu, acela trebuiesce se créda, cá elu este, si cá resplatesce celoru ce i-lu cauta.“

Credinti'a inse e mórtá, daca nu se nasce din ea dragostea, carea incaldiesce si insufletiesce inim'a, si carea prin faptele ei cele bune, i-i dà acelei'a viatia adeverata! „Precum corpulu fara de sufletu e mortu, asia si credinti'a fara fapte mórtá este.“ (Iacob 2, 26.) „Si de a-si scí tóte tainele credintiei si a-si avé tóta cunoscinti'a si de a-si posedé o credintia, încât se mut' si munti ér iubire n'asi avé, nimiculu nu sum,“ dice Paul (I Cor. 13, 2.) Credinti'a ne duce la Ddieu, dragostea ne intaresce si ne face deseversiti in Ddieu; cáci „Ddieu e dragostea, si numai acei'a cari sunt in dragoste, sunt in Ddieu si Ddieu in ei.“

Dragostea se manifesta in directiune dupla, — catra Ddieu, si catra deaprópele. Ambele aceste sunt in fond un'a, si nici decum nu se deosebescu deoalta; cáci cine iubesc pre Ddieu, acela iubesc si pre fratele seu, si cine iubesc pre fratele seu, iubesc si pre Ddieu, „in carele, prin carele si cu carele sunt tóte; si „daca dice cinev'a cá iubesc pre Ddieu, ér pre fratele seu uresce, acela e unu mincinosu, cáci cine nu iubesc pre fratele seu, pre carele i-lu vede, cum va iubi pre Ddieu, pre carele nu i-lu vede.“

Asiagara propriaminte nu esista decât o singura dragoste, precum nu esista decât unu singuru Ddieu. Nu esista, decât o singura virtute, si asést'a e dragostea, pentrucá tóte celelalte sentieminte si nisuintie nobile si sânte, cari ómenii le onoréza cu numirea de virtuti deosebite, nu sunt decât efluxu alu unei virtuti cardinale, ce póta numele de dragoste!

De aceea dice Isus legiuitoriului: „Se iubesci pre Domnulu Ddieulu teu din tóta iuim'a ta, din tot sufletulu teu, din tóta puterea ta, din tot cugetulu teu. ér pe aprópele teu, ca insuti pre tine.“ In acést'a unica lege sunt cuprinse tóte celelalte „Fá acést'a si vei trái.“

Cu predilectiune si adeseori propunea Isus adeverurile dumnedieesci in parabole. Si in evangeli'a de adi face acést'a, punèndu-ne inaintea ochiloru, in icón'a Samariteanului celui induratoru, unu modelu de adeverata dragoste crestina. Se privimu mai deaprópe acést'a icóna, si se primimu cu inima deschisa invetiaturile si infruntarile ei!

Nimene, iubitoru mei! nu scie a infatisiá fiinti'a dragostei adeverate, cá Ddiu-omulu. Cuvintele, faptele, viati'a si mórtea lui, nu sunt, decât unu siru neinteruptu de tablouri ceresci, cari ne depingu cu cele mai vii colori acést'a virtute minunata; dreptu aceea, nici odata se nu obosimu admirându acést'a galerie sânta, si se nu incetámü a ne insufletí de indemnarea fie-cârui tablou: „*Mergi, de fă si tu asemenea!*“ Astfelu si icón'a Samaritanului induratoru e bogata in trasaturi, prin cari se marchéza din destulu fiinti'a unei adeverate dragoste crestine.

„*Unu omu,*“ dice Isus „*s'a pogoritu din Ierusalimu la Ierihon, si a cadutu intre talhari.*“ Icón'a e luata din viatia. Drumulu dela capital'a Iudeii la cetatea palmiloru — căci asia se numiá Ierihonulu — erá in fapta nesiguru, de óre-ce ducea prin unu desiertu fiorosu, carele serviá de adapostu lotrilor. De astadata talharii nu se indestulescu cu jefuirea nenorocitului, ci i-lu si maltratéza i-lu lasa golu, si jumetate mortu in mijloculu drumului. — Póte me intrebati cu indignare: sunt miserabilii acesti'a ómeni? Iubitoru mei! da, sunt; dar ómeni fara dragoste si prin urmare fara Ddiu; si cât de multu potu atari fiintie se uite de sine, si de ce fapte sunt capace, ele, cari dealtmintrea sunt create pentru dragoste, si sunt chimate se moscenésca ceriulu, vedeti din icón'a ce o aveti inaintea ochiloru vostri.

Se póte, cá nenorocitulu a zacutu multa vreme in acést'a stare trista, când éta, cá pe acea cale vine unu omu, „*i-lu vede si trece inainte.*“ Scurtu dupa acést'a vine unu alu doilea, si acest'a vede pre celu maltratatu, si trece inainte. Se póte cá amendoi au auditu vaetele lui, se póte cá nenorocitulu si-a adunatu ultimile puteri pentru de a le adresá o rugaminte fierbinte, se póte, cá elu nici n'a mai potutu vorbí, ci numai privirea lui cea lândeda si muribunda strigá dupa ajutoriu! Si totusi trecu ei inainte! Da, inca mai multu; celu dantaiu e preotu, alu doilea levitu; ambii barbati, cari aveau se fie modelu pentru alti in implinirea cea mai credinciósa a legeri: *iubesce pre deaprópele teu, cá insuti pre tine!* Spuneti-mi iubitoru, ce simtiti in launtrulu vostru, privind la acestu tablou ingrozitoriu! Nu voescu se continuu, acést'a trista descriere căci pe de o parte me temu cá ve superu, ér pe de alt'a, nici nu potu presupune, cá a-ti avé lipsa de acea povatiuire si indemnare, cá se ve feriti de o astfelu de impectire a inimei vóstre. Dreptu cá — dupa cum vom vedé si mai la vale — suntem departe de acelu

gradu alu dragostei, la care ar trebuí, sè se redice omulu in spiritulu lui Christos, — cu tóte aceste, datim voie a crede, cá nimene dintre Voi n'ar fi capace de o atare lipsa de dragoste dupa cum am observatu la preotulu si la levitulu din evang. de astadi.

Preotulu si levitulu mergu in calea loru mai departe; s'ar paré cá nenorocitulu remane in miseri'a cea mai mare, când éta! cá pe acelu drumu vine unu Samariteanu. De acum inainte tabloulu nostru e luminatu de unu sóre mai veselu, mai gratiosu, de sórele dragostei in spiritulu lui Isus Chr., a acelei dragoste, ce ne invatia si ne dice: „*Mergi de fă si tu asemene!*“

Abia observá Samariteanulu pre omulu celu despoiatu si chinuitu, si indata plinu de compatimire grabesce se-i tinda mâna de ajutoriu, si de a fi cu putintia, se-i aline durerile, se-lu recoreze, se-lu intársca. Descalcá de pe animalulu seu, si cercetéza ranele nefericitului. Din norocire are la sine oleu si vinu. Póte le-a cumperatu ambele in capitala, pentru lips'a proprie, si acum merge cu dinsele catra casa. Veditu pre acestu nefericitu, torná din oleu si vinu, i-i legá ranele, i-lu pune pe animalulu seu si-lu duce la proxim'a ospetarie. Aici petrece o di intréga la patulu bolnavului! Nemaí puténdu amena caletori'a sa, i-lu predá ingrijirei ospetariului, i-i dá acestui'a banii ce i-se paru necesari pentru indeplinirea curei; si promite, cá va acoperi plusulu speselor ce le va avé cu nefericitulu. „*Pórt'a grija de densulu; si ori-ce vei mai cheltuí, dice elu când me voiu rentórce, i-ti voiu dá inapoi.*“ Aici terminá Mantuitoriulu istori'a sa.

Ce icóna, Iubitoru mei! Ce icóna de dragostea cea mai adeveratu umana! Marturisiti, cá a iubi pe aprópele seu astfelu, póte numai acel'a, in a cărui peptu locuesce adeverata dragoste sânta catra Dumnedieu! Dragostea adeverata inse are patru calitáti cardinale.

1) Pentru prim'a data ea e *neegoistica*. Ómenii in de comunu, ajuta pre cienv'a, sau i-i facu vre-unu bine, numai din consideratiuni pamentesci; cea mai buna dovada despre acést'a ne dá preotulu si levitulu din evangeli'a nóstra, cari de siguru in capital'a sau pe piati'a Ierusalimului, n'ar fi trecut cu nepasare pe langa unu atare nefericitu, ci i-ar fi tins mana de ajutoriu, numai si numai cá se fie laudati de ómeni; dar pentru astfelu de dragoste, ve asiguru, cá *i-si iau plat'a loru*. Dara nu asia s'a purtatu Samariteanulu. Elu ajuta acolo, unde nime nu-i póte apretíá fapt'a lui, decât numai acel'a, carele dice: „*ce face drépt'a t'a se nu scie stâng'a t'a;*“ decât numai privirea acelu'a, carele tóta fapt'a nobila, ce isvoresce din dragoste curata si din credintia sincera, o scrie in cartea vietii, pentru diu'a cea mare si infricosiata a judecatii; decât numai acel'a, carele incoronéza fapt'a buna si frumoasa cu resplat'a cea mai minunata si scumpa, cu ferici-

rea si pacea consciintiei, si cu bucuri'a vietii vecinice. Intrebati launtrulu vostru, iubitoru mei! si daca dupa cele acum audite, primiti respunsu necorespondentiu, recunosceti smint'a vóstra, ve intariti, si diceti inimii vóstre: *mergi de fa si tu cá Samariteanulu!*

2) Dragostea adeverata totdeun'a e *gat'a de a se jertfi*. — In viati'a comuna acei'a cari se geréza de prietenii, de binevoitorii nostri, se retragu, ne parasescu atunci, când ceremu dela dènsii ostenéla si sacrificiu, intocmai cá si preotulu si levitululu nostru. In suferintiele si durerile, in grijile si luptele nóstre, remanemu avisati namai la puterile nóstre. — Apostolii, cari di si nópte au petrecutu si umblatu cu Mantuitorulu, au fugitu si l'au parasitu atunci, când in gradin'a Getsimani au ajunsu in mânilé d'usimaniloru sei de mórte. Pentru ce? Pentru cá dragostea loru n'a fostu adeverata, ci pamentésca! Dupace inse s'a pogoritu duhulu sânt preste ei, si a umplutu inim'a loru de dragoste cerésca, in insuflétirea loru cea mare dicu ei: *Cine ne va desparti de dragostea lui Christosu? Necazulu s'au strimtorarea s'au persecutarea s'au fómetea s'au golatarea, s'au pericululu sau sabi'a? Ba, in aceste tóte suntem mai multu ca biruitori, prin celu ce ne-au iubit.* (Rom. 8, 35. 37.) Astfelu iubesc si Samariténulu din evangelia de adi. Nu considera periclulu la care s'a espusu, petrecédu mai multa vreme in locu pustiu langa celu nefericitu, prin ce lesne s'ar fi pututu intemplá ca se-lu ajunga din partea talhariloru acea sórte, care a avut-o si celu jefuitu si maltratatu, carele zacea inaintea lui; nu ia in vedere nici banuiala, la carea s'ar fi espusu, când nefericitulu si-ar fi datu sufletulu in manile lui; ci fiindcá iubesc adeveratu, cutéza, si cutéza cu atât mai vertosu, cu cât nu uitá de cuvintele dumnedieescului Invetiatoriu: *cá cine isi perde viétia s'a acel'a o dobândisce, (adeca pre cea vecinica.)*

3) Dragostea cea adeverata *face bine tuturor'a ea nu exceptionéza pe nime*. — Omenimea n'a cunoscutu acést'a calitate a dragostei naintea, de venirea Mántuitorulu, cáci istori'a ne dovedesce, cá la multe popóra, ur'a fatia de straini trecé de virtute. Iudeii cari avéu in legea loru cea descoperita, porunca: *se iubesci pe aprópele teu* — au mersu mai departe in acésta, si in specialu facia de Samariteni. — Ce minunata e insa invetiatur'a crestina in privinti'a acést'a! Nici starea, nici credinti'a, nici nationalitatea cuiv'a nu sunt titluri, cari le-am puté aduce de pretextu, când am voi se-i denegam cuiv'a dragostea nóstra cea adeveratu crestinesca. — Impregiurárele mai de aprópe din parabola nóstra ne spunu: cá nefericitulu din evang. a fostu iudeu, dusimanu de mórte Sam.; dar acést'a, cuprinsu de adeverata dragoste, care e dela Ddieu, nu cunósce nici o diferentia atunci când e vorb'a de a face bine, ci *precum Ddieu lasa ca se resara sórele seu si varsa plói'a s'a peste cei buni si peste cei rei,*

chiar asia si dinsulu cu unu deosebitu interesu si cu o abnegatiune rara tinde ajutorulu seu, chiar si dusimanulu seu de mórte!

4) Dragostea adeverata *nici cand nu face bine din destulu*. — Trebuie se marturisimu sinceru cá noi, ómeni de réndu fiindu, atunci când facemu bine, suntemu prea unilaterali. Ori cá ajutam celu lipsitu numai cu cuvintele nóstre acolo, unde aru trebú se aretam fapte; ori cá versamu lacrami si ne tanguimu cu celu lipsitu, fara ai tinde nici celu mai nensemnatu ajutoriu; si tóte aceste le facemu numai pentru ochii lumei. Nu asia a facutu Samariteanulu. Elu dupa ce s'a ostenitu multu, turnându untu de lemnu si vinu, legându ránile nefericitulu, ducédu-lu la ospetari'a cea mai de aprópe, petrecédu o di la patulu lui, spesádu cu elu, mai dice: *ce vei mái cheltuá când me voi rentórce, i-ti voi da inapoi*. Deci dragostea adeverata nu numai vindeca reulu, ci se intereséza, ca elu se nu se mai re'ntórca. — Asia dara iubitoru mei, se cercetám launtrulu nostru, se ne intárimu, si se ne resolvám pentru viitoriu: nu numai a ajutá cuiv'a pentru unu momentu; nu numai a indreptá pre celu ratacitu, si a ne ingrijí — ca se nu se abate dela calea cea drépta; nu numai a sterge lacramile, durerile si necazurile celoru nefericiti; ci aducédu-ne aminte de cuv. Mantuitorulu *„mergi de fa si tu asemené“* se luám de modelu pe Sam. nostru, si se-lu imitam intru tóte.

Da, iubitoru mei! daca este terenu, pre carele omulu nici când nu face si nu obosesce din destulu in munc'a sa dilnica, atunci acelu terenu e, celu alu activitáti, la care ne indatoresce dragostea. Aici e semanatur'a, a carei snopi se cocu pentru secerisiu vecinicu; aici inverdiescu palmii, a caroru coróne nevestedite ornéza virtutile cele adeveratu crestinesci; aici e muntele de pietate, cas'a de imprumutatu, in carea ni-e iertatu a face pe camatarulu, si pe a cárei fruntariu a pusu Mantuitorulu inscriptiunea: *„ce faceti celui mai micu dintre fratii mei, mie imi faceti!“*

Seracu timpu e acél'a, in carele noi ómenii nici idee n'avem despre acést'a sublima, cerésca, si adeverata dragoste, carea vine dela Ddieu, si duce la Ddieu, si tot ce face, referesce la Ddieu. Seracu timpu e acél'a, in carele se vorbesce si se scrie cu atât mai multu despre dragoste, cu cât mai putienu cunoscu ómenii fiinti'a ei, pentru-cá sunt cuprinsi de dragostea pamentésca. Apostolulu dice inse: *„cá celu ce iubesc lumea, in acél'a nu e dragostea Tata-lui, si nici a acélui'a pe carele l'a trimisu.“*

Daca n'aveti dragoste, n'aveti nimicu: n'aveti Ddieu, n'aveti ceriu, nici sotie, nici copii, nici frati, nici amici, pentrucá tóte Ve sunt mórte, fara adeverata dragoste. Jubiti si tóte sunt altmintrelea! Lumea Ve este atunci o gradina a lui Ddieu; omenimea o ceata de frati; ceriulu cas'a parintésca,

unde Ddieu, Parintele iubitoriu Ve chiama si astépta; — si „*fericiti sunt ochii, ce vedu, ce veti vedè Voi daca iubiti! Mai fericiti inse acei a, cari vor vedé, ce veti vedé si voi, daca veti iubi, nu cu vorb'a, nici cu limb'a ci cu spiritulu si a-deverulu.*“ — Amin!

Santirea bisericeii din Capriór'a.

Duminec'a trecuta s'a seversit actulu santirei bisericeii nou zidite din Capriór'a in protoprecviteratulu Lipovei prin asesorulu consistorialu Augustin Hamsea asistatu de preotii: Petru Lazarescu din Capriór'a, Demetriu Marcu din Birchisiu, Iosif Olariu din Pojog'a, Virgiliu Gruescu din Selciv'a si Iie Motiu din Grasi, — fiind de facia la acestu actu solemn u intregu poporulu din Capriór'a si multime de poporu si inteligenti din comunele invecinate.

Comun'a Capriór'a este o comuna mica, cu unu numeru de 900 locuitori, dar unu poporu vioiu si cu fric'a lui Ddieu, carele din propriile sale puteri si-a zidit scóla si o bisericu frumósa, unu adeveratu monumentu de pietate crestinéscu.

Prin actulu santirei acestu poporu si-a vediut realisata o dorintia de dieci de ani, si si-a vediut resplatite ostenelele cele multe depuse in decursu de multi ani. Pentru acésta bisericu frumósa poporulu a adunat intregu materialulu cu propriile sale mani sub conducerea veteranulu preotu Lazarescu si a zelasulu invetiatoriu Murs'a.

Cantárele rituale le esecutá cu multa precisiune corulu plugárilor din Capriór'a sub conducerea numitului d-nu invetiatoriu.

La finea servitiului divinu asesorulu consistorialu Augustin Hamsea tienù o cuventare, in carea laudand zelulu depusu de catra credintiosii nostri din Capriór'a intru ridicarea acestei sfinte bisericeii, constatá, ca prin acést'a si-au pusu temelie la unu insemnatu capitalu intelectualu si moralu atât pentru timpulu presentu, cât si pentru viitoriu, deórece biseric'a Domnului are, menitiunea a fi mangaierea poporulu in necazurile lui si conducetória in tóte afacerile vietii. Biseric'a este aceea mama buna, pre carea Domnulu Ceriului si alu pamentulu o-a inzestrat cu nepretiuite daruri, prin cari se póta conduce in modu nendiosu pre credintiosi la bunastare si fericire vremelnica, — atunci când credintiosii asculta de acésta mama buna si in viét'a si faptele loru traiescu dupa invetiaturile si poruncile ei cele dumnediesci. Prin lucru si prin fric'a lui Ddieu, prin cercetarea santei bisericeii, prin ingrijirea de o mai buna crescere a generatiuniloru viétorie si prin practicarea virtutilor crestine crescu, si se desvólta popórele. Si daca Ddieu a voit, cá in trecutu se-avem unu scutu atât de puternicu in biseric'a mama, atunci cu atât mai vertos ne va povetiuí pre calea cea buna, acésta dumnediescu institutiune astadi si de astadi inainte, când biseric'a nóstra autonoma

dispune de mijlóce culturale mult mai insemnate, decât in trecutu.

Terminandu acestu reportu alu nostru constatám de nou, cá in poporu semtiulu de pietate se desvólta, si multiemindu fratiloru nostri din Capriór'a pentru jertfele aduse intru zidirea noului Sion, le dorim cá Ddieu se-le ajute se pasiésca cu pasi repedi pre calea inaintáriei.

Iubileulu de 25 de ani alu Universitátií din Bucuresci.

(Continuare si fine.)

Discursulu dlui Al. Orescu.

Tóte cele ce pentru facultatea de medicina ar fi complemente indispensabile, sunt necesitáti tot asia de imperiosu reclamate la mai multe din specialitátiile facultátilor de sciintie si de litere. Laboratorii de chimia, cabinete de istoria naturala, musee de monede plastice antice, si mai pe susu de tóte bichioteci, care se contiena tot ce s'a scrisu si tot ce se tiparesce neincetatu in altetieru asupr'a materiiloru predate in tóta universitatea nóstra: éta ce ne lipsesce in mare parte, éta ceea-ce ne face se traimu mereu cu temerea si cu regretulu de a remané, pe tot momentulu, mai pe jos de cultur'a celorlalte tieri civilisate. Intru acést'a tot corpulu profesoralu alu universitátií nóstre n'are decât unu singuru glasu spre a cere, spre a reclamá concursu si ajutóre din partea guvernulu. Noi speramu cu incredintiare, cá dorintia nóstra, asia de unanimu esprimata, nu va remané neascultata, nu va lasa pe statu in nepasare, si noi, corpulu profesoralu, promitemu tierii, temeinicu, cá acele mijlóce practice de instruire, ce ni se vor pune la dispositiune, vor accelerá, cu o progresiune geometrica, pasii invetiamentulu superioru, in sênulu patriei nóstre.

Atâtea avem a dice despre corpulu profesoralu alu universitátií nóstre, despre alu lui trecutu si despre aspiratiunile sale pentru viitoru. Cá representantu legalu alu lui, si dupa alu seu mandatu, resumu acele aspiratiuni in urmatórele doua voturi: 1. adausu de unele catedre devenite indispensabile la câte-si patru facultátiile, si mai cu séma: 2. indiestrarea tuturor catedrelor, ce au necesitate de materialu didacticu, cu tot ce le trebue spre a face cá invetiamentulu loru se dea rezultate bune.

Trecédu acum la a dou'a parte a espunerei, ce me simtu datoru a face adi, adecá la miscarea populatiunii de studentu, cari au frecuentatu pana acum universitatea nóstra, voi numai cá se o caracterisevu prin câte-v'a cifre. Amu dobânditu convingerea, — pe care tienu a vi-o impartasi, cá nimicu nu este mai multiamitoru pentru tot omulu ce dorece inaintarea natiunei nóstre pe cáile sciintiei, decât datele statistice, pe cari sunt fericitu a le comunicá. Intr'ensele progresulu se invederéza in modu patentu.

Aru fi, póte, destulu se aratu, cá in cursulu primulu anu universitaru, adecá la 1864—65, studentii inserisi la cele trei Facultáti primitive, erau gratia, siguru unni avéntu prematuru, in numeru de 136; dar in anulu urmatoru 1865—68 acestu numeru se redusé numai la 36 auditori regulati. Inse, cu 24 ani in urmá, adeca in ultimulu anu universitaru 1888—89, Facultatea de litere a avutu 61 studentu inserisi; cea de Sciintie 63, cea Juridica 103 si cea de Medicina 181; adeca 411 studentu cu totii.

Asia dar in 24 de ani proportiunea a crescutu cu aprópe siepte ori mai multu la cele trei Facultáti de

Dreptu, Sciintie si Litere, ér la Facultatea de Medicina, din 82 studéti ce au frecuentat'o in anulu 1869—70, când ea s'a constituitu, numerulu eleviloru, adese-ori a esageratu prin lips'a de o lege restrictiva, lipsa care abia in 1885 s'a remediatu, numerulu eleviloru a ajunsu a fi de 223 in acelu anu si de 181 in anulu acest'a.

Nu este, credu, fara interésu de a urmári in trasuri generale, acea progresiune, care ne va dovedí o desvoltare considerabilá a invetiamentului universitaru, mai cu séma in cei ultimi cinci ani, dela 1884 încóce.

Pe când media, fórte inconstanta, a studeniloru dela Facultatea de Dreptu a fostu, in primii diece ani a existétiéi universitáti, cam de 49 studéti inscrisi pe fiecare anu, ea s'a schimbata deodata in 75 pe anu, dela 1884 încóce.

La Facultatea de Sciintie progresiunea este si mai caracteristicá. Medi'a, care a fostu de 12 studéti inscrisi pe anu, in primul deceniu s'a urcatu la 80 in anulu alu doilea, si a devenitu de 55 in cei din urmă cinci ani.

La Facultatea de litere avemu o gradatiune mai potolítá in primii 20 de ani, adecá o medie, care siovasce intre 11 si 15; dar deodata se salta la 55 in acesti cinci ani din urmă.

In fine la Facultatea de Medicina gradatiunea a urmatu unu cursu diferitu si fórte fluctuantu, din cauza deosebitoru graduri de invetiamentu preparatoru, ce s'au cernutu studeniloru admisi la inscriptiuni. Numerulu eleviloru, cari din anulu 1869 pana la 1879 a crescutu treptatu dela 82 pana la 215, a ajunsu la 329 in anii 1879 si 1880, spre a scádé mereu, pe când li se cere examenulu de bacalaureatu, ca conditiune de intrare in scóla, adeca dela 1885 încóce.

Dreptu este a spune, cá inscriptiunile anuale la facultáti atérna multu, si dela mai multu séu mai putiena rigóre, pe care o exercita comisiunile de profesori universitari in cercetarea scolariloru de licee la examenulu de bacalaureatu. Au fostu ani, când inscriptiunile la facultáti erau extraordinaru de abundante, precum anulu 1875—76, când vedemu 77 studéti inscrisi la Dreptu, 35 la Sciintie si 16 la Litere; pe când in alti ani posteriori, numerulu inscriptiuniloru se reduce in modu fórte simtitoru; buna óra la 1881—82, când nu vedemu decátu 28 studéti intrándu in Dreptu, 21 la Sciintie si 10 la Litere. Aceste variatiuni depindu, in vederatu, numai de norm'a adoptata de catra comisiunile examinatóre la bacalaureatu.

Inse mai avemu si unu altu criteriu, independentu de acelu examenu, si multu mai siguru, spre a judecá progresele facute in facultátile nóstre.

Acel'a e trecerea exameniloru de universitate si mai alesu sustinerea cu succesu a teseloru de licentia si de doctoratu.

La facultatea de dreptu, constatámu, cá in primii diece ani ai universitáti, tesele aprobate'au fostu in numeru de 55; in cei 10 ani urmatori ele au fostu 336 la numeru; ér in ultimii cinci ani s'au trecutú 169 tese de dreptu, adeca câte 54 de tese pe anu.

La facultatea de medicina, incepéndu dela anulu 1873, când mai ántáiu s'au conferitu titluri de doctori, numerulu acestor'a a variatu intre 2 si 15 pe anu, pana la 1883; apoi de aci înainte, in cei mai multi din anii urmatori, facultatea a produsu unu numeru de 20 pana la 35 de doctori pe anu.

La Facultatea de sciintie in cei dintáiu 10 ani abia s'au sustenutu siese tese, ér la cea de litere numai patru; in deceniulu urmátoru au fostu nóua la sciintie si cinci-spre-diece la litere. Aceste ultime proportiuni se continuá, in ambele facultáti, pana in anulu trecutú 1888—

89, când vedemu 8 tese de licentie, sustienute la facultatea de sciintie si 17 la cea de litere.

Voiu terminá acést'a repede ochire asupr'a mersului ascendentu alu populatiunei scolare si alu asiduitáti sale la studiile universitáti din Bucuresci, constatándu, cá numerulu totalu alu studeniloru ei dela 1864 pana estimpu este de 3681, din care 1338 au frecuentatu cursurile de dreptu, 732 cele de sciintie si 435 cele de litere, ér 1176 cele de medicina, dela 1869 încóce. Voiu adaoga asemenea, cá in acestu decursu de timpu, 530 tésé de licentie au fostu trecute la Facultatea de dreptu, 50 la cea de litere, 29 la cea de sciintie si 218 tese de doctoratu la Facultatea de mediciná, unde s'au mai datu si diplome de licentia in mediciná si farmacia.

Punendu acumu in comparatia numerulu studeniloru, cari au frecuentatu diferitele Facultáti, cu numerulu teseloru de doctoratu si licentia, ce au fostu sustienute pana acum, aflám proportiunile urmatóre: A cincia parte din studéti de medicina au obtienutu titlulu de doctori; cev'a mai multu de jumetate (52%) din cei dela dreptu au sustienutu cu succesu tesa de licentia; la sciintie numai 4% au castigatu diplom'a, ér la litere a cinci-spre-diecea parte, adeca 7% din numerulu totalu alu studeniloru a dobénditu titlulu de licentia.

Mai este óre trebuintia se amintescu acelor'a, cari ni-au facutu onórea a veni se serbeze, impreuna cu noi, acéstá aniversare a Universitáti, cá negresitu multi dintre domni'a lorú séu din colegii si cunoscutii vóloru, ajunsu acum la positiuni onorabile si inalte, au dobénditu tóta sciintia de care se folosescu si se bucurá si cu care aducu patriei servicii notabile, au dobéndit'o, dícu, numai de pe háncile Facultátiloru nóstre. Pe cáta recunoscentia ei potu avé catra noi, vechii lorú profesori, tot atátá mándria tragemu si noi dintr'énsii, vechii nostrii scolari, deveniti astadi magistrati, ingineri, medici, profesori, diplomati, administratori, ómeni de litere si de sciintia. Toti acei barbati de meritu sunt rezultatulu celu mai de lauda, produsu pana astadi prin frecuentarea Universitáti nóstre de catra tinerime.

Se ne întrebámu inse acumu, care aru puté fi óre desideratele de exprimatú in privinti'a misicárii junimei studióse pe viitoru?

Dice-vomu, cá este unu lucru máhnitoru de a vedé tineretulu nostru alergándu mai multu catra carierile productive ale dreptului si medicinei si ferindu-se óre cum de cele cari se marginescu in inaltele abstractiuni ale sciintiei pure, séu in speculatiuni mai exclusivu filosofice, morale, erudite si esistetice?

Unu asemenea faptu nu se presinta numai la noi in tíera; elu este generalu in tóta lumea contimporana, si cestiunea stá inca in desbatere, daca tendentiele practice si positiviste ale sciintiei suntú spre folosulu séu spre pagub'a spiritului omenescu si a normalei desvoltári in lumea intréga. Atát numai ne este permisú se afirmámu cu sigurantia, cá pre cât instructiunea se desvoltéza si se latiesce in tíera nóstra, tot atát si acéle specialitáti, cari n'au in vedere o profesiune lucrativá, cástiga lá noi mai multi adepti in Universitate. Acéstá credu a fi si dovedit'o când amu aratatu ce miscare simtítóre s'a produsu in cursulu ultimiloru ani, in favórea Facultátiloru nóstre de sciintie si de litere.

Desvoltarea si inmultirea studieloru speculative nu va face, decát se dea o si mai via impulsione unei asia fericite tendintie. Cá-ci — ori ce s'ar dice — este nnu lucru bunu, nobilu, demnu si manganatoru pentru oménire de a vedé predominándu in spiritulu si in inim'a tinerimei cultulu neinteresatu alu sciintiei. Numai prin acést'a se intarescu sufletele, astfelu incát se póta da unei tieri patrioti buni, ómeni cu virtuti civice, cu demnitate in ac-

tiunile lor, cu ordine, corectitudine si staruintia la munca in viéti'a lor publicà si privata. Deprinderile luate chiar din anii tineretiei, când omulu, esitu din copilaria, isi pe-trece timpulu celu mai pretiosu in scólele superióre, a-cele deprinderi devinu, indeobste, acelea ale întregéi sale existentie. Seriositatea, rabdarea, perseveranti'a in timpulu studiolor, asigura gravitatea omului in traiulu seu ulter-ioru; turbulenti'a, lenevirea si destramarea in scóla nu facu decât a compromite viitorulu unui omu, si adesea, — cu sórtea s'a — a pune in primejdia chiar si desti-nele patriei sale.

In timpii moderni, lumea merge cu pasi accelerati pe calea largu deschisa a cunoscintieloru umane: acestea se potu dobénda numai printr'o neturburata perseverantia in lucrare. Se fimu incredintiati, cá natiunea nóstra va urmá ori-ce avéntu de desvoltare, déca generatiunea ce se inaltia in sinulu ei, va intrá barbatesce si fara de pre-ocupatiuni eterogene in miscarea imprimata de spiritulu culturalu si moralisatoru alu secolului nostru.

Asemenea idei trebuie se ne preocupe pe toti deopo-triva si fiindu-cá tocmai Universitatea nóstra abia incepe a se inaltá delá pamentu, trebuie ca toti impreuna, pro-fesori si studenti, se conlucramu cu luare aminte pentru cá se devina cât se póte mai solide temelile ei morale si intelectuale. Acelasi spiritu de concordia, de buna-vointia reciproca, de respectu si de consideratiune mutuala trebuie se ne inimeze pe toti. Astfelu si numai astfelu vom consolidá marea institutiune nationala, la a carei edificare au pusu pana acum mân'a barbati cu multu zelu, cu multe talente, cu multe si felurite capacitáti.

Pana aci, Sire, Altetia Regala si Onorata adunare, am spusu cele ce aveamu a spune despre junimea stu-diósa a Universitáti nóstre, precum si cele ce credeamu de folosu a spune acelei junimi, pe care noi toti o iubimu cu parintésca sollicitudine. Am vorbitu asemeni si despre corpulu profesoralu alu Universitáti, aratand chiar, dupa alu seu mandat, care sunt dorintiele si cerintiele sale, intru completarea si perfectionarea Universitáti nóstre.

Imi mai remane inca o datoria de indeplinitu si a- ceea este o sarcina mai anevoiósa. In calitatea mea pro-pria, de Rectoru, sunt datoru se vorbescu aci si despre nevoile materiale ale Universitáti. Investitu acum pentru a dou'a óra cu acésta onóre, atât prin increderea colegi-loru mei, cât si prin bunavointi'a guvernului Maiestáti Vóstre, Sire, nu potu uitá, cá i-mi este impusa datori'a de a nu remane in aperarea drepturiloru Universitáti Bu-curescene mai pre josu decât predecesorii mei, multu re-gretatii colegi si amici, George Costaforu, carele a fostu primulu ei Rectoru, dela 1864 pana la 1871, Vasile Boe-rescu, care putienu timpu a pastratu Rectoratul, si in fine Ioanu Zalomitu, carele, alesu fiind la 1873, a fostu mentinutu in acésta sarcina pana la mórtea sa, in a-nulu 1885.

Fia-care dintre acesti rectori anteriori a contribuitu, dupa puterile sale, la intinderea si desvoltarea activitáti intelectuale in universitatea nóstra si vediuamu cum, in modu treptatu, ei au reusitu se aduca intr'éns'a o stare din ce in ce mai bnna, din ce in ce mai prospera. Inse 25 de ani s'au petrecutu in acésta staruitóre si necur-mata lucrare. Adi, in universitatea din Bucuresci au cres-cutu nemesuratu trebuintiele. S'a crediutu mai inainte, cá insusi acestu locasiu, acestu palatu, in care suntem adunati astadi, are proportiuni multu pré vaste pentru cele patru ale nóstre modeste si odinóra putienu popu-late Facultáti: deci succesivu, párti-párti dintr'énsulu au fost cedate cá adapostiri provisorii pentru diferite corpuri si institutiuni de statu séu particulare, S e n a t u l u i, in deosebi, s'a concesu acésta A u l a de onóre, de unde desbaterile politice au alungatu de multu timpu serbá-

rile si solemnitétile scólei. Senatulu a mai cuprinsu si cele mai principale incaperi imprejmuito-re. Apoi tot aci s'a mai datu locuintia si Academiei Romane si Bibliotecéi Centrale si Museelor de Anticitáti si de istoria naturala si Scó-lei de Bele-Arte si Pinacotecei si Facul-táti de Teologie, astfelu încát astadi in palatulu pe care insu-mi am avutu fericirea, acum treidieci de ani, sub locotenenti'a domnéscá a principelui Alexandru Ghic'a, se-lu cladescu pentru viitórea nóstra universitate, astadi eu, Rectoru alu acelei Universitáti, dupa 27 de ani de esistencia a ei, me vedu in neputintia a-o instalá dupa cum ceru imperiosu chiar actualele ei trebuintie. Óspetii Universitáti au ajunsu se cuprindia mai tóta cas'a ei, lasandu-i abia pe séma-i câte-v'a sáli laturasie insuficie-nte pentru examenele Universitare si pentru cele ale Ba-calaureatului, in care lips'a de localu impedece ori-ce supraveghere seriósa; insuficiente, in fine, pentru cance-lariile Rectoratului si ale celor patru decanate, cari tóte se afla gramadite intr'o singura camera, astfelu încát lu-crările de administrare ale universitáti suferu tóte strim-torile si tóte neajunsurile, atât din lips'a de localu, cât si din aceea de personalu.

Este fórté usioru de intielesu pentru ori si cine, cá unic'a camera si cei doi, trei impiegati, cari la 1865 pu-teau fi de ajunsu pentru administrarea unui institutu sco-laru, frecventatu pe atunci de unu numeru de abia 40 ori 50 de studentí, acelasu localu si aceeaasi cancelaria nu mai potu fi astadi cátsu de putienu in stare se sa-tisfaca cerintiele unei Universitáti, care a ajunsu se aiba peste 550 de auditori regulati, auditori alu cároru numeru cresce pe tot anulu in proportiuni considerabile.

Binevoiti a scusá, Sire Altetia Regala si onorata a-dunare, acésta a mea cuvéntare finala „pro domo mea. Scusati mai alesu, cá printrens'a am terminatu expunere,“ — prea lunga póte — a originiloru, a creatiunei, a des-voltárii, a dorintieloru si a sperantieloru Universitáti nóstre din Bucuresci. Am urmatu inse, intr'astfelu cá se me ferescu de a dá precadere actualeloru ei nevoi mate-riale, asupr'a actiunei intelectuale ce ea a sciutu se e-xercite pana acum, si care sunt incredintiatu, cá va cresce repede si puternicu de aci inainte. Dér, totdeodata am socotitu, cá mie, priveghitoru alu bunei stári materiale si morale a acestui inaltu institutu nationalu, nu mi-se cu-vine se scapu o ocaziune solemná, cá serbarea de adi, in care nu ni-a fostu data nici satisfactiunea se gazduimu in propri'a nóstra instalare pe Agustulu si iubitul nostru suveranu, Alteti'a Sa principele mostenitoru, si pe cei mai de frunte si alesi barbati ai statului nostru, nu pu-teamu, dicu, se scapu aceestu prileju, fara de a cere cu glasu mare, cá sè se dea lui Cesar ceea-ce este a lui Cesar, si Universitáti ceea-ce este a Universitáti.

Tot pe temelulu acestui sacru si echitabilu prin-cipiu, venimu cu totii, Sire, se damu Maiestatiei Vóstre cea mai deplina incredintiare de adenculu respectu si de devontamentulu fara margine, ce-lu avem catra Maiestatea Vóstra, catra Gratiós'a nóstra Regina, catra Alteti'a Sa principele mostenitoru, si intrég'a Vóstra Dinastia, pe care rugamu, se o tiena in sfant'a sa paza, pentru fericirea poporului romanu si pentru repede si statornic'a respan-dire a tuturoru luminiloru in patri'a nóstra.

D i v e r s e .

† *Necrologu.* Emilianu Micu preotu románu gr-or. in Chisiod'a ca sotiu, Aureliu Popoviciu parochu si sotí'a s'a Sofi'a nascuta Adam, ca tata si mama, Vincen-tiu Micu parochu in Spatt'a si sotí'a s'a Mari'a nascuta Iorgoviciu ca socru si sócra, Elen'a Will nasc. Adam no-

tarésa in Remetea, ca matusia, Elisavet'a Bassarabba nasc. Adam, proprietarésa in Cheveresiulu-mare, ca matusie, Vincentiu Adam contabilu la oficiul de perceptoratu de dare in Timisiór'a, Constantin Arsenoviciu notariu cercu-
alu in Balintiu, Alexandru Adam, studinte octavanu in Timisiór'a, Elen'a Bassaraba maritata Cern'a din Timisiór'a, Id'a Bassaraba, Géza Bassarabba, ca veri si verisióre, Ecaterin'a Ioanesiu nasc. Micu preotésa in Fadimac, si Ecaterin'a Micu ca cumnate; atât in numele loru cât si a multoru consêngeni, cu inima franta de durere aducu la cunoscentia cumcâ prea iubit'a loru: sotie, fica, nora, nepóta, véra si cumnata: Emilia Micu nasc. Popoviciu, preotésa in Chisiod'a dupa unu morbu greu de nascere si grele suferintie in etate de 23 de ani, in alu 3-lea anu alu fericitei sale casetorii in 12,24 Noemvrie 1889 la 2 óre ante meridiane, fiindu inpartasita cu Sft'a taina a Cuminecaturei si-au datu nobilulu sen sufletu in mânil Creatoriului. — Scumpele ei remasitie pamentesci conformu ritului românu gr. or. se voru asiediá la odihna eterna in cimiteriulu din locu in 13 25 Noemvre a. e. la o óra dupa amézazi. — Fiei tierin'a usióra si memori'a binecuvantata! —

† *Necrologu.* Aloiz'a Sechesianu si sociulu ei Georgiu Sid'a, dinpreuna cu fiulu loru Sigismund; mai de parte: Sidoni'a Sechesianu si sociulu ei Roz'a Constantin, dinpreuna cu fiulu loru Sigismundu, cu inima plina de dorere facu cuoscuta mórtea iubitei loru mame, sócre respective mame bebrane: ved. Sechesianu nasc. Boriea Sultana, carea dupa unu morbu scurtu la 25. a lunei Noemvre a. c. sér'a la 9 óre, in etate de 62 ani s'au mutatu la cele eterne. — Osamintele scumpei defuncte in 27. a lunei Noemvre st. n. dupa amédi la 2 óre dupa ritulu bisericeii gr. or. se vor asiediá la locul de odichna. — Siri'a, la 26. Noemvre 1889. — Fi-ei tierin'a usióra si memori'a eterna! —

* *In caus'a filoxerei.* Statiunea r. u. de cercetari chemice cere dela toti acei economi, cari se ocupa cu vinicultura, ca se-i trimita probe de pamentu in greutate de câte $\frac{1}{2}$ chilogramu. Aceste probe trebue luate din o afundime de $2\frac{1}{3}$ —3 metri. La probe suntu a se alatura deslusiri, spunéndu-se cá: din care parte si din care afundime sunt acele, de când esista acolo vii si ce felu de specii de struguri sunt plantate, s'a ivitu, si de când filoxer'a acolo séu in inprejurime, in fine, cá causat'a acésta pagube si cât de mari pagube a causatu? Pe bas'a unei cercetari chemice a acestoru probe de pamentu voese numitul oficiu a constata, care specii de pamentu suntu pentru filoxera inaccesibile.

Concursu.

Pre basa si sub conditiunile Inaltului decisu consistorialu dtto 20 Octomvrie a. c. Nr. 4625. — care decisu se póte vedea in cancelari'a oficiului protopopescu din Lipov'a — sistemisindu-se in comun'a Capolnasiu, protopopiatulu Lipovei — un'a capelania temporală pe langa preotulu actualu de acolo Iosifu Daliciu; — prin acésta se escrie Concursu cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare, pe langa urmátórele emoluminte:

Pana va fi in viétia preotulu Daliciu, capelanulu alegendu va administrá parochi'a, ce a fostu a lui Gavrilu Selegianu, folosindu tóte beneficiile acelei'a adeca: intréga sessiune parochiala, intregu birulu si taxele stolare,

care emoluminte computate in bani dau unu venitu corespondentiu pentru parochie de Cl. II-a; totodata capelanulu alegendu va fi detoriu a substitui si pe parochulu Iosifu Daliciu in functiune cand acest'a ar fi impedeatu numai pe langa un'a a patra parte din taxele stolare dela acele functiuni.

Dela recurenti se recere cualificatiunea prescisa pentru parochie de Cl. II-a ér recoursele instruite conform statutului organicu si regulamentului pentru parochii, adresate Comitetului parochialu, se le trimita pana la terminulu sus numitu parintelui protopresviteru Voicu Hamsea in B.-Lippa, avendu a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in Sft'a Biserica din Capolnasiu, spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu, respective in predicare.

Capolnasiu, 15.27. Octomvre.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru deplinirea parochiei gr. or. de class'a III din Monostoru, se escrie concursulu cu terminu de alegere pe 17/29. Decemvre a. c.

Emolumintele sunt: un'a sessia pamentu aretoriu, casa parochiala cu $\frac{3}{4}$ jugeru intravilanu, dela 50 numeri de case câte $\frac{1}{2}$ meti, éra dela 20 numeri de case numai câte $\frac{1}{4}$ meti de cucruuzu in bómbe, si stol'a usuata dela 70 numeri de case.

Recoursele ajustate conform presciseloru Statutului organicu se se tramita parintelui protopresviteru tractualu Georgiu Creciunescu, in Belintiu p. u. Kizsetó, pana la 15/27. Decemvre a. c.; avénd recurentii in vr'o Dumineca ori serbatóre a se presentá in biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prot.

—□—

Se escrie concursu de nou pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a III. F-Osierheiu cu fili'a Fugheu, protopresviteratu Oradii-mari, cu terminu de alegere pe 10/22. Decembre 1889.

Emolumintele sunt:

I. Din comun'a matre F.-Osierheiu:

a) Cas'a parochiala cu intravilanulu pretiuita in 60 fl. — b) $3\frac{1}{4}$ jugere catastrale pamentu aratoriu, si unu fenatiu 56 fl. — c) Dreptulu de pasiunatu pentru 10 vite, 10 fl. — d) Birulu 12 cubule cucruuzu sfarmatu 60 fl. — e) Dela 40 numeri cate o di de lucru 16 fl. — f) Din stóle 45 fl.

II. Din fili'a Fugheu:

g) Intravilanul parochialu computatu in 16 fl. — h) $3\frac{1}{2}$ jugere catastrale pamentu aratoriu, si unu fenatiu 65 fl. — i) Dreptulu de pasiunatu pentru 5 vite 5 fl. — j) Birulu 7 cubule cucruuzu 35 fl. — k) Dela 25 numeri câte o di de lucru 10 fl. — l) Din stóle 25 fl. Venitululu totalu face 403 fl. v. a.

Recoursele ajustate conform presciseloru Stat. org., pana la 4/16. decembre se se trimita subscrisului in Oradea-mare (N. magyar utca 22. sz.) avendu recurentii a se presentá in St. biserica din F.-Osierheiu, spre a-si aretá desteritatea in cele bisricesti.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOM'A PACALA, m. p., protopresv

—□—